

Bilaga till redovisning av projektbidrag inom bild och form.

Kunskapsutveckling för bränning av stora monolitiska stengods skulpturer in situ.

Projektägare och medsökande Eva Nobling och Åke Nobling.

– Hur tycker du att dina intentioner med projektet förverkligats?

Våra intentioner med projektet var att utbilda ett specialteam om 6-8 keramiker/skulptörer för hantering av den 3.m höga gasolugnen, byggd under ett tidigare EU-projekt. Idag har vi ett brännarlag bestående av 9 keramiker/skulptörer och 1 keram-ingenjör och några ”bredvid” assistenter på tillväxt till brännarlaget, vi har uppnått ett bra samarbete och kunskapsutbyte. Vi ville finslipa den mycket speciella teknik som krävs för denna typ av bränning. Vi har både finslipat och utvecklat tekniken gällande bränntid, säkerhet och energiförbrukning, första bränningen tog 58 timmar till skillnad från projektets sista bränning på 36 timmar, vilket sänker energiförbrukningen avsevärt. Vi har idag en god kunskap och hantering kring ugn, bränning, säkerhet och dess process från start till klart. Skulpturerna byggs direkt på mobila ugnunderreden som skjuts in i ugnen, vi har utvecklat tekniken för på- och avlyftning vilket gör att vi kan ha flera skulpturbyggen pågående än antalet tillgängliga ugnunderreden (se bilaga). Vår intention var även att så småningom kunna åta oss uppdragsbränningar. I juni hade vi vår första vistelsestipendiat från Region Halland/konst i Halland. Under 3 veckor arbetade stipendiaten med ett monolitiskt skulpturbygge, under vår handledning och medverkade också vid projektets sista bränning i juni. I oktober genomförde vi vår första uppdragsbränning, 3 monolitiska skulpturer varav den ena byggd av stipendiaten, som även deltog i bränningen. Våra intentioner med projektet har förverkligats till 100 %!

– Beskriv arbetsprocessen

Från det tidigare EU projektet stod nu förutom en gasoleldad brännugn på 11 m³ ett antal stora keramikskulpturer i väntan på bränning till stengodstemperatur. Teknik för bygge av monolitisk skulptur hade vi lärt, en gasolugn konstruerad och byggd för sådan skulptur stod på plats och en första bränning var genomförd. Inför denna första bränning visade det sig att få ville vara delaktiga i själva brännprocessen, trots god utbildning av keram-ingenjör/ugnskonsult Håkan Fredholm, han har varit delaktig i vårt projekt från start och i sitt yrkesliv arbetat med glas/keramik industrins ugnar. Det finns en rädsla och osäkerhet kring gasolbränning och dessutom i en så stor ugn och väldigt få visade det sig som har erfarenhet från gasolbränning. Att bränna stor monolitisk skulptur till stengodstemperatur är knappast möjligt med annan brännteknik än gasol. Däremot finns ett stort intresse till att bygga stor skulptur och få det bränt till stengods temperatur, vilket öppnar och vidgar möjligheterna vid placering av skulpturala verk i vårt klimat.

Vi hade svårt att själva gå vidare med bränningarna, utvecklandet av teknik och hantering av den stora ugnen som kräver minst 6 personers delaktighet under bränningen, detta p.g.a. bristande ekonomiska resurser och svårighet att finna både villiga och kunniga brännarmedhjälpare.

De obrända skulpturerna ägdes av en ideell förening och var inte tänkta till försäljning, hade därför inget kommersiellt värde, däremot ett stort värde i att kunna bevaras som samlat resultat från ett utvecklings- och forskningsprojekt.

Projektets arbetsprocess startade där vi hade strandat! Vi satte igång sökandet efter intresserade keramiker/konstnärer/skulptörer med stor erfarenhet och kunnighet om bränning och vad som händer med godset på vägen från obränd lera till högbränd keramik, personer som ville vara med i utbildningen till ett kunnigt brännarlag, att via uppdragsbränning öppna möjlig väg till eget byggande och bränning. Inte helt enkelt men så småningom blev vi tillräckligt många för att gå vidare i brännplaneringen. Vi erbjöd skälig ersättning till de som tog på sig vaktpass under bränningarna, vi arbetar i 6 timmarspass med minst 2 personer

samtidigt. Ugnskonsult Håkan F. har fungerat som mentor, ugnsexpert och lärare, inför de första bränningarna hölls ingående introduktion i gasoleldning med speciell inriktning på den stora gasolugnen.

Vi har gjort 4 bränningar under brännprojektets gång, september -16, maj -17, september -17 och juni -18. Under projektet har en grupp på 10 personer utkristalliserats som nu kan hantera bränningarna och samarbeta bra med varandra.

– Beskriv de erfarenheter du vunnit genom projektet

En viktig erfarenhet är att stor monolitisk skulptur är möjlig att bränna till stengodstemperatur. I västvärlden har det ansetts som en omöjlighet, där har stora keramikskulpturer byggts och bränts i delar/sektioner för senare ihop montering. Att bränna stor monolitisk skulptur till låg lergodstemperatur är sedan länge känt och använt i delar av Asien, framförallt i Tamil Nadu i sydindien. Att bränna till stengodstemperatur och då frostbeständigt är ett måste för att skulpturen ska klara vårt vinterklimat. Att bygga i ett enda stycke, monolitiskt, utvecklat brännugnen och nu finslipat bränntechniken, påvisat att det är både möjligt och hanterbart att uppnå de höga temperaturer i kombination med den tid som krävs för att skulpturens gods ska bli sintrat och därmed frostbeständigt, är en revolutionerande erfarenhet och utveckling. Projektet har fördjupat vikten av ett bra fungerande nätverk och kunskapsutbyte oss berörda emellan. Tack vare projektet har vi fått ekonomi och tid att experimentera/utveckla/finslipa material och tekniker som resulterat i avsevärt kortare bränntid, från 58 timmar till 36 timmar vid vår sista bränning. Vilket i sin tur gör att vaktpassen på 6 timmar med minst 2 personer, blir färre och lätthanterligare och energiförbrukningen av gasol är lägre än vid de första bränningarna.

– Beskriv den offentliga presentationen

Till 3: dje bränningen bjöd vi in allmänheten att komma och titta på ugnssättning, bränning och ugnstöppning. Vi annonserade i lokalpress och bjöd in via sociala medier. Lokalradion gjorde reportage och lokalpressen skrev ett par artiklar om projektet. De följande bränningarna nöjde vi oss med att bjuda in publiken via sociala medier. Under projektets tre sista bränningar har var bränning kunnat följas via ett offentligt album i sociala medier, där alla i brännarlaget har haft möjlighet att lägga ut bilder.

Efter 2: ra bränningen la vi ut en delrapport och bilder på vår hemsida www.lokattakeramik.se Slutlig projektrapport med rikt bildmaterial kommer att läggas ut på hemsidan.

Skulpturerna, de som ägs av den ideella föreningen och nu är brända, har installerats på plats på Lokatta Keramik, som en dokumentation av både projektet då de byggdes och detta projekt då de brändes. Som en framtida studie, dels för att följa hur de påverkas av väder och vind och dels för att vara tillgängliga för kollegor och intresserade besökare, en beskrivande skylt kommer att finnas, där det står att brännprojektet genomförts med stöd av konstnärnämnden.

– I vilka sammanhang har Bildkonstnärnsfondens bidrag redovisats?

På vår hemsida finns konstnärnämndens logga, ”med stöd av Konstnärnämnden”. På sociala medier har vi skrivit att det är ett projekt ”med stöd av Konstnärnämnden”. Vid lokalradions direktreportage berättade vi detsamma, våra lokaltidningar, någon skrev det i artikeln och någon gjorde det inte. Vid våra inbjudningar till bränningarna har vi både muntligt och skriftligt på våra skyltar och förekommande texter informerat om projektets stöd. Besökare, enskilda och grupper med intresse för projektet har informerats om Konstnärnämnden. På den beskrivande skylt som ska finnas vid de brända och nu installerade skulpturerna omnämns Konstnärnämndens stöd.

– Vad har projektet lett till för framtiden?

Projektet har lett till att vi nu är en grupp på 10 personer med ett bra samarbete och flera på tillväxt, som har kunskap och erfarenhet att sköta den stora gasolugnen. Vi kan bränna åt oss själva och vi kan även ta på oss uppdrag att bränna åt andra. Vi kan tillhandahålla teknik och bränning till stengodstemperatur av monolitiskt skulpturbygge för placering utomhus i det offentliga rummet. Vi har haft vår första vistelsestipendiat, från Region Halland/Konst i Halland, som under tre veckor lärde teknik för skulpturbygge och deltog i två bränningar, projektets sista och vår första uppdragsbränning efter avslutat projekt.

Tack Konstnärsnämnden till att vi gavs tid och ekonomi för att utveckla och landa ”Kunskapsutveckling för bränning av stora monolitiska stengods-skulpturer in situ”!